

3. Сократический диалог: что это такое и где его применять [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://4brain.ru/blog/sokraticheskui_dialog.

Матвеева Н.О.,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки
початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»*

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Реалії сьогодення засвідчують про те, що на часі – потреба оновлення підходів до навчання та виховання молодших школярів у світлі вимог Концепції Нової Української Школи та перспектив розвитку інклюзивної освіти. Навчання та виховання молодших школярів з особливими потребами – процес тривалий, неоднозначний, що потребує неабияких зусиль з боку усіх учасників освітнього процесу. На особливу увагу за такого підходу заслуговує безпосередня діяльність педагога, який повинен бути готовим до викликів часу та запитів здобувачів освіти тощо.

Концепція Нової Української Школи, зокрема, визначає низку пріоритетних напрямів у освітній галузі, акцентує увагу на найбільш ефективних шляхах навчання, виховання та розвитку особистості. Так, стрижневим завданням освіти у цілому виступає створення нового навчального закладу, що має стати рідною домівкою для кожного без винятку школяра, стартом його особистісного, інтелектуального, творчого зростання: «Новий зміст освіти заснований на формуванні компетентностей, необхідних для подальшої успішної самореалізації особистості у суспільстві» [3]. «Компетентність – динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів,

цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [3]. Оновлена програма Нової Української Школи акцентує увагу на розвитку ключових умінь і навичок, рис та якостей учнів, які актуалізуються не лише у навчальній діяльності, а й в процесі творчого їх розвитку, життєдіяльності, досягненні успіхів у різних сферах тощо.

Усталила думка про те, що закладені у початкових класах школи позитивні риси та якості, уміння та навички читати, працювати із книгою, здійснювати пошукову діяльність, спілкуватися та самовиражатися у ході спілкування, критично мислити, працювати в команді чи самостійно – життєво необхідні уміння кожної особистості. Це, своєю чергою потребує інноваційного підходу з боку учителя, використання ним у навчально-виховному процесі низки нестандартних методів, форм та засобів, здатних розкрити творчий потенціал та здібності школярів. Натомість, особливо актуальним є даний підхід у роботі з учнями з різними видами нозологій. Практика засвідчує, що навчання та виховання даної категорії осіб – справа нелегка й вимагає якісної професійної підготовки учителя, високого рівня його готовності до інноваційної діяльності, комунікабельності, широкого кругозору та обізнаності з різними новітніми технологіями та інше. Доволі часто у шкільній практиці виникають ті чи інші проблеми, пов'язані з неуспішністю учнів з порушеннями розвитку, що потребує передовсім упровадження у традиційну педагогічну діяльність інноваційних методів та новітніх технологій. З метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу, створення сприятливих умов навчання учнів з особливими потребами, учителі використовують ті чи інші пристрої, прилади, засоби, що полегшують сприймання навчального матеріалу; реалізують на практиці індивідуалізоване та особистісно-орієнтоване навчання; упроваджують інновації. Наше дослідження показало й те, що особливо популярними сьогодні є різні види

арт-терапевтичних методів, що слугують створенню позитивної атмосфери у класі, подоланню страхів та невпевненості у собі учнів, підвищенню їх пізнавального інтересу. До прикладу, на уроках вчителі здійснюють супровід навчальної діяльності музико-терапевтичними методами, що дають позитивні результати у процесі підвищення рівня адаптації учнів з особливими потребами до умов навчання у ЗОШ поряд з іншими дітьми; слугують формуванню їх соціальних умінь та навичок; розширюють коло спілкування тощо. Так само активно вчителі початкових класів упроваджують на уроках музичні паузи, фізкультхвилинки (руханки), різноманітні ігрові ситуації та ігри, хореографічні паузи, що так само стимулює учнів до навчання, дозволяє їм розслабитися й налаштуватися на подальшу роботу. Ці та інші підходи до навчання згуртовують дитячий колектив, створюють всі необхідні умови для створення інклюзивного середовища, улаштування безбар'єрного простору щодо навчання та розвитку учнів із особливими освітніми потребами [2]. За умови творчого підходу вчителі використовують й пісочну терапію, яку організують шляхом самостійного виготовлення пісочниць, залученням молодших школярів до даного процесу. Даний арт-терапевтичний метод слугує психологічному розвантаженню дітей, а також навчанню у формі гри (написання літер і цифр на піску, складання їх приклади чи словесні рядки, зображення власних думок і прагнень тощо).

Важливо, інноваційні методи у роботі сучасного учителя – нагальна потреба реалізації основних дидактичних завдань. Тому вкрай необхідно, щоб педагоги добре знали комп'ютерні технології та використовували їх (за потреби чи можливості) на уроках (програми звукового відтворення для незрячих осіб та інше) [1]. Таке їх використання надає вчителеві низки переваг, слугує подоланню труднощів у навчанні у тих випадках, де традиційні методи безсилі.

Отже, наше дослідження показало, що використання у навчально-виховному процесі інноваційних методів мотивує навчальну діяльність учнів й, особливо, з порушеннями розвитку; слугує виявленню їх задатків та здібностей, загальному розвитку. З іншого боку, це дозволяє створити можливості задля підвищення якості навчання, розвитку задатків та здібностей, привчання до самостійної роботи та саморозвитку, самореалізації усіх без винятку молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Гаврись С. Інформаційні технології у навчальній діяльності учнів допоміжної школи /С.Гаврись, Є.Григоренко //Дефектолог. – 2009. – № 11. – С. 18-20.
2. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія / А. А. Колупаєва – К.: «Самміт-Книга», 2009. – 272 с
3. Нова Українська Школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 2016.

Сливка Л.В.,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка
кафедри педагогіки початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені Василя Стефаника»*

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ЗРОСТАЮЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ РОЛЬОВОЇ ГРИ (НА ОСНОВІ ПРАЦЬ НАУКОВЦІВ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ)

Соціальне здоров'я особистості ідентифікують із рівнем соціалізації особистості, її ставленням до норм і правил, прийнятих у суспільстві, набутим соціальним статусом та прагненням до його підвищення у межах чинних законів і моральних традицій [6, с. 57], гармонійним функціонуванням людини